

cama, organizacijama udruženog rada, mesnim organizacijama Saveza komunista, SSRN, Savezu omladine, boraca, rezervnih starešina i dr. Kao rezultat takve aktivnosti oseća se veća mobilnost šire i organizovano učešće stanovništva u mesnoj zajednici i radnih ljudi u osnovnim organizacijama udruženog rada.

Na područjavanju poslova opštenarodne odbrane uz neposrednu realizaciju konkretnih zadataka, uključuje se sve veći broj društvenih subjekata. To traži visok stepen koordinacije, saradnje i sinhronizaciju aktivnosti na svim nivoima, sa osnovnim ciljem — da svaki obavi svoj deo zadatka i poslova i snosi punu odgovornost za to — što omogućuje racionalno, efikasno i odgovorno delovanje...

DOKO JOVANIĆ

Doprinos „Vojnog dela“ našoj teoriji ratne veštine

(»VOJNO DELO« br. 6/73)

... Poslije završetka narodnooslobodilačkog rata raspolagali smo velikim i dragocjenim ratnim iskustvom i ogromnim oduševljenjem, koje je govorilo o našoj spremnosti za izvršenje svakog zadatka. Istovremeno, činjenica je da smo »znatno zaostajali« u »organizovanom naučnom radu na izgrađivanju jedinstvenih pogleda o osnovnim pitanjima vojne nauke i ratne veštine, radu na sistematskom stvaranju i samih naših vojno-naučnih kadrova«. Naš starješinski kadar nije bio naviknut da piše, niti je smatrao da je to baš neophodno. S druge strane, nametala se neodložna potreba vojno-naučnog rada kao preduslova za izgradnju adekvatne vojne doktrine...

... Izlaz je nađen u tome da su, prvih godina izlaženja časopisa, naredbom načelnika Generalštaba određivani autori osnovnih članaka, teme i rokovi. Autori su bili mahom najistaknutije starješine, za koje se pretpostavljalo da su kadri uspješno da obrade postavljene teme. Kasnije se išlo na prethodne dogovore sa potencijalnim autorima o temama i rokovima obrade. Tih prvih dana bilo je i dobrovoljnih autora, ali je njihov broj bio malen.

Pri izboru tema težilo se da one budu aktuelne za dati period izgradnje Armije. Teme su odgovarale, prije svega, potrebama škola i predstavljale su neku vrstu lekcija za slušaoce ovih škola.

Intervencije Redakcionog odbora bile su znatne i odnosile su se na redakcionu i sadržajnu stranu članka.

Redakcioni odbor časopisa počeo je i sa izdavanjem prvih knjiga naših autora. Prve takve knjige bile su diplomski radovi sa vojnih akademija, a kasnije i samostalne studije. Izdate su i prve knjige stranih autora.

U naredbi Vrhovnog komandanta druga Tita za pokretanje časopisa, pored drugih osnovnih zadataka koji se postavljaju pred časopis, stoji i ovaj: »Ujednačavanje pogleda viših rukovodećih kadrova«.

Takav zahtev Vrhovnog komandanta je razumljiv i duboko opravdan, jer se bez jedinstvenih stavova rukovodećeg kadra nije moglo prići mirnodopskoj organizaciji oružanih snaga i pripremama zemlje za eventualni rat. Radilo se o izgradnji naše vojne doktrine koja nije mogla u svemu biti identična onoj sa kojom smo vodili narodnooslobodilački rat, ali se ni nova doktrina nije mogla zamisliti bez naše bogate ratne prakse i originalnih iskustava. Teškoće su bile u tome što se naša vojna misao našla pred dilemom da li se u osnovi orijentisati na vlastite snage i saznanja, ili prihvatiti sovjetsku vojnu doktrinu, s obzirom da dolazi od prve socijalističke zemlje i osnovne snage u pobjedi nad fašizmom.

Drug Tito nas je često i uporno upozoravao i usmeravao da se oslonimo na naša bogata ratna iskustva, da njih izučavamo, sistematizujemo i stvaralački primenjujemo u novim svetskim i našim uslovima. To je, u suštini, značilo orijentaciju na snage vlastitog naroda, na njegovo masovno učešće u odbrani zemlje. Razrešavanju ove dileme pomogla je i hegemonistička staljinistička politika, koja se jasno izrazila kroz rezoluciju Informbiroa.

Časopis *Vojno delo* se od početka uključio u razmatranje ovih i drugih važnih problema i doprineo je znatno izgrađivanju jedinstvenih stavova naših rukovodećih vojnih kadrova i koncipiranju doktrinarne orijentacije u novim, izmenjenim uslovima.

Zbog toga je većina rukovodećeg kadra brzo shvatila da u izgradnji naše vojne doktrine moramo polaziti od obrade iskustava iz narodnooslobodilačkog rata i Titovih vojnih dela. Međutim, bilo je jasno da ne treba ostati samo na tim iskustvima već da treba ići

dalje i računati sa izmijenjenim uslovima naše vojno-političke situacije i dostignućima drugih armija i vojne nauke uopšte. Ovo zbog iskustava ovih armija u drugom svjetskom ratu i uvođenja u naoružanje nove ratne tehnike. Nakon bogatih i svježih iskustava iz oslobodilačkog rata, uočavala se važnost i ogroman značaj jedinstva pogleda, prije svega višeg rukovodećeg kadra, kao preduslova za jedinstvenost i usklađenost napora u izgradnji i vaspitanju oružanih snaga, a da ne govorimo o njegovoj potrebi i značaju u ratnim uslovima.

Upoređujući početak izlaženja časopisa sa današnjim stanjem, gdje imamo veći broj autora raznih činova, često sa naučnim zvanjem, hiljade knjiga naših autora sa najrazličitijim sadržajem, posebno treba istaći našu »Vojnu enciklopediju«, koja predstavlja vojno-naučni kapital trajne vrednosti, moramo biti vrlo zadovoljni pređenim putem rezultatima koje smo na tom polju i za ovo vrijeme postigli. »Vojno delo« je, sa ostalim časopisima iz tog vremena, odigralo pionirsku ulogu. Napori koje smo tada i kasnije ulagali svestrano su se isplatili.

U kasnijem periodu, kao čitalac ili član Redakcionog odbora časopisa, pratio sam njegov razvitak, radovao se uspehu i podizanju njegovog kvaliteta. Posebno sam se interesovao kako su u časopisu riješena dva pitanja:

— koliko časopis odgovara na aktuelna pitanja života i rada Armije?

— da li je i koliko u obradi materije zastupljen stvaralački rad?

U vezi sa ovim pitanjima vidi se određen, nemali i stalan napredak. Evidentna je pojava novih, mlađih autora i naučnija obrada gradiva. Međutim, postoje određene oscilacije, usponi i padovi koji se smjenjuju. Prema tome, to ostaju i dalje zadaci časopisa.

Čini mi se, dalje, da bi trebalo da postoji još veći interes za časopis kod našeg starješinskog kadra. To je zajednički problem čitalaca, komandi i Redakcije časopisa. Posebno je pitanje saradnika iz trupe. Na ovome treba više insistirati zbog bogatih iskustava naših jedinica i većeg interesa za časopis.

U današnjem momentu osnovni je zadatak dalja razrada koncepcije opštenarodne odbrane. Poznato je da smo na tom planu postigli vanredne rezultate i stekli značajna iskustva. Međutim, o tome se nedovoljno zna. Isto tako poznato je da postoji nemali broj neriješenih pitanja koja treba prethodno teoretski rasvijetliti. U tome se očekuje još veća pomoć časopisa našim kadrovima.